

Jiří Paroubek: Materiální základy inflace

- CZ24 News | 16. července 2022

V tabulce v příloze tohoto článku jsou uvedena čísla, charakterizující meziroční vývoj cen základních komodit, ať už energetických nebo zemědělských, ale také průmyslových kovů ke dni 30.června. Samozřejmě, že největší meziroční nárůst je u cen ropy, a to jak ropy Brent (nárůst o 45,6%) tak u ropy WTI (nárůst 44,2%).

Ceny ropy a plynu se většinou vyvíjejí s obdobnou dynamikou (i když ne vždy), jako by to byly spojené nádoby. Na ceny obou energetických komodit, tedy ropy i plynu, působí v současné době nepochybně nejsilněji nejistota kolem vývoje dodávek ropy a plynu z Ruska do střední a západní Evropy, což je v zásadě důsledek válečného konfliktu na Ukrajině.

Připomeňme ale, že Rusko na monstrózní ekonomické sankce Západu, které měly srazit ruskou ekonomiku do kolen, prakticky nereagovalo protisankcemi. Můžeme se dohadovat, čím to je. Zda je to chladná úvaha prezidenta Putina, který nechce opustit odbytiště, které Rusko a před ním Sovětský svaz budovaly po desítky let. Anebo je to výraz respektu k legalismu, tedy k existujícím smlouvám, a to i v situaci, kdy je partneři v důsledku ruské intervence na Ukrajině prakticky nedodržují.

Je zřejmé, že intervence Ruska na Ukrajině je porušením mezinárodního práva, ale stejně tak jsou porušením mezinárodního práva sankce, uplatněné vůči Rusku zeměmi G7 a s nimi spolupracujícími dalšími více než třemi desítkami zemí.

Naopak Rusko na základě smluv, které uzavřelo v lednu t. r. s Čínou a s Indií dodává těmto zemím plyn a ropu v narůstajících objemech za ceny nižší, nežli jsou nyní ceny světové.

Samozřejmě, že ceny energetických surovin primárně ovlivňují jak ceny pohonných hmot, tak ceny plynu, elektrické energie a tepla pro průmysl a obyvatelstvo. A sekundárně se růst cen energií a pohonných hmot projevuje prakticky v celém národním hospodářství zemí Západu, neboť vede ke zvyšování výrobních nákladů v podnikatelské sféře, ale pochopitelně také cen spotřebního zboží pro obyvatelstvo.

Razantní meziroční nárůst zažily také ceny dvou klíčových plodin pro výživu světového obyvatelstva. Ceny pšenice meziročně vzrostly o téměř 31% a ceny rýže o více než 24%. Tyto nárůsty nevypadají zase až tak dramaticky jako u energetických surovin, že by např. chlebová mouka měla dosahovat meziročního nárůstu ceny 60 - 70%. Nicméně, ještě před pár týdny se ceny pšenice pohybovaly dokonce mezi 1100 - 1300 dolary za 1 bušl. Zbývá dodat, že před 3 - 4 lety se ceny pšenice pohybovaly vesměs mezi 400 až 500 dolary za 1 bušl.

Podobný byl cenový vývoj také u rýže. Naopak ceny vepřového masa (+1,5%), ceny hovězího dobytka (+3,4%), prakticky meziročně stagnovaly. Není tedy důvod, aby ještě v našich podmínkách rostly.

Cena cukru zůstává na loňské úrovni a tak jediný zemědělský produkt, který zaznamenal mimořádný meziroční nárůst v důsledku neúrody v Brazílii, byla káva (+43,6 %). Tato pochutina ovšem nehraje v základním spotřebním koši českého obyvatelstva zase až takovou roli.

Pokud jde o vývoj cen průmyslových kovů, s výjimkou meziročního nárůstu ceny niklu (+25,5%), ceny ostatních průmyslových kovů (měď, palladium i stříbro) klesaly.

Nepříjemné pro českou ekonomiku, jako pro exportní ekonomiku, závislou v plném rozsahu na dovozu všech kovů pro český průmysl, je vývoj kurzu eura a koruny ve vztahu k dolaru. Oproti situaci

zhruba před rokem, ztratilo euro (a podobně i koruna) vůči dolaru téměř 20% své hodnoty. Z toho plyne, že odběratelé kovů z Evropy, včetně Česka, nakupují tyto polotovary, pokud jsou nuceni je nakupovat téměř o 20% dražší nežli před rokem.

V nepříznivé změně kurzu eura vůči dolaru lze spatřovat příčinu dalších problémů inflačního charakteru, neboť vyšší ceny nákupů budou zvyšovat výrobní náklady a tedy ceny průmyslových výrobků českého a evropského průmyslu.

To se do značné míry týká i potravin. Pokud by se podařilo uzavřít válečný konflikt na Ukrajině rychle mírem, vedlo by to k postupnému snižování cen ropy, plynu, ale také pšenice na předválečnou a předcovidovou úroveň. Tento vývoj by byl možná v měsících, tedy pomalý, ale jistý. A stejně tak by docházelo k upevnění pozice eura ve vztahu k dolaru se všemi důsledky, které to může v pozitivním smyslu slova pro evropský průmysl i obyvatelstvo znamenat.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)